

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра філології та методики початкової освіти

Протокол № 2 від 17.10.2018 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

підготовки освітнього ступеня бакалавр
спеціальність 012 «Дошкільна освіта»
освітня програма «Дошкільна освіта»

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни “Література для дітей дошкільного віку” підготовки освітнього ступеня бакалавра, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта», освітньої програми «Дошкільна освіта».

Розробник: Здіховська Т. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології та методики початкової освіти.

Рецензент: Костусяк Н. М., доктор філологічних наук, професор кафедри української мови.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філології та методики початкової освіти

протокол № 2 від 13.09. 2018 р.

Завідувач кафедри

І. Б. Кузава

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

протокол № 1 від 17.09. 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

В. З. Антонюк

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристику навчальної дисципліни подаємо згідно з навчальним планом спеціальності та представляємо у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»	вибіркова
Загальна кількість годин/ кредитів: 150/5	Спеціальність: 012 «Дошкільна освіта» освітня програма: «Дошкільна освіта»	Рік підготовки: II
		Семестр: IV
		Лекції: 26 год.
		Практичні (семінари): 24 год.
ІНД: нема	Освітній ступінь: бакалавр	Самостійна робота: 90 год.
		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: залік

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»	вибіркова
Загальна кількість годин/ кредитів: 150/5	Спеціальність: 012 «Дошкільна освіта» освітня програма: «Дошкільна освіта»	Рік підготовки: II
		Семестр: IV
		Лекції: 12 год.
		Практичні (семінари): 10 год.

ІНД: нема	Освітній ступінь: бакалавр	Самостійна робота: 110 год.
		Консультації: 18 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

У вихованні підростаючого покоління важливу роль відіграє дитяча література. Кращі твори для дітей допомагають формувати високі ідеали, національну свідомість, світогляд, характер, почуття та емоції дошкільнят, сприяють моральному становленню особистості, її естетичному розвитку.

Курс “Література для дітей дошкільного віку” має ознайомити студентів факультету педагогічної освіти та соціальної роботи з ідейно-естетичним багатством художніх творів – зразків української літератури, що входять у коло читання дітей дошкільного віку, озброїти майбутніх педагогів, вихователів вміннями та навичками керувати читанням своїх вихованців.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:
повинні знати:

- джерела та специфіку дитячої літератури;
- основні теоретичні питання української літератури для дітей дошкільного віку;
- етапи розвитку української дитячої літератури;
- її жанрові особливості;
- основні культурні осередки;
- життєвий та творчий шлях провідних українських письменників;
- твори літератури для дітей дошкільного віку, розуміти виховне й пізнавальне значення кожного твору, щоб за допомогою художнього слова розширювати світогляд дітей, розвивати їхню ерудицію, естетичні смаки, фантазію, творчі здібності, читацькі інтереси.

повинні вміти:

- аналізувати основні тенденції літературного процесу в Україні;
- простежувати ідейно-художню специфіку творчості дитячих письменників;
- самостійно аналізувати твори дитячої літератури, вміти правильно добирати та оцінювати їх;
- інтерпретувати та використовувати художні твори в практиці дошкільного виховання;
- виразно читати й розповідати художні твори;
- декламувати вірші напам’ять.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За навчальним планом вивчення курсу передбачено протягом одного семестру. Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Вступ. Особливості дитячої літератури. Дитячий фольклор.
2. Література для дітей дошкільного віку XIX ст.
3. Література для дітей дошкільного віку XX ст. й на сучасному етапі розвитку.

Структуру навчальної дисципліни представлено у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Вступ. Особливості дитячої літератури. Дитячий фольклор							
Тема 1. Дитяча література як органічна частина всієї художньої літератури	6	2				4	
Тема 2. Книги для дітей, їхня роль у вихованні дошкільників	4					4	
Тема 3. Художньо-мовленнєва діяльність у дошкільному закладі	14	4				10	
Тема 4. Джерела української етнопедагогіки: дитячий фольклор	22	2	4			16	
Разом за змістовим модулем 1	46	8	4			34	
Змістовий модуль 2. Література для дітей дошкільного віку XIX ст.							
Тема 5. Огляд української літератури для дітей дошкільного віку XIX ст.	39	6	8			20	5
Разом за змістовим модулем 2	39	6	8			20	5
Змістовий модуль 3. Література для дітей дошкільного віку XX ст. й на сучасному етапі розвитку							
Тема 6. Огляд новітньої української дитячої літератури (XX століття)	23	4	6			13	
Тема 7. Тенденції та розвиток сучасної дитячої періодики	6	2				4	

Тема 8. Українська література для дітей дошкільного віку на сучасному етапі розвитку	26	4	4			13	5
Тема 9. Письменники Волині – дітям	10	2	2			6	
Разом за змістовим модулем 3	65	12	12			36	5
Усього годин	150	26	24			90	10

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Вступ. Особливості дитячої літератури. Дитячий фольклор							
Тема 1. Дитяча література як органічна частина всієї художньої літератури	6	2				4	
Тема 2. Книги для дітей, їхня роль у вихованні дошкільників	4					4	
Тема 3. Художньо-мовленнєва діяльність у дошкільному закладі	14	2				10	2
Тема 4. Джерела української етнопедагогіки: дитячий фольклор	20	2	2			16	
Разом за змістовим модулем 1	44	6	2			34	2
Змістовий модуль 2. Література для дітей дошкільного віку XIX ст.							
Тема 5. Огляд української літератури для дітей дошкільного віку XIX ст.	28	2	2			20	4
Разом за змістовим модулем 2	28	2	2			20	4
Змістовий модуль 3. Література для дітей дошкільного віку XX ст. й на сучасному етапі розвитку							
Тема 6. Огляд новітньої української дитячої літератури (XX століття)	28	2	2			20	4
Тема 7. Тенденції та розвиток сучасної дитячої періодики	6					6	
Тема 8. Українська література для дітей дошкільного віку на сучасному етапі розвитку	28	2	2			20	4

Тема 9. Письменники Волині – дітям	16		2			10	4
Разом за змістовим модулем 3	78	4	6			56	12
Усього годин	150	12	10			110	18

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 3

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Теми, проблеми та жанри дитячої літератури	4
2	Сучасна українська критика дитячої літератури	4
3	Художньо-мовленнева діяльність у дошкільному закладі	10
4	Український народний дитячий театр. Вертеп	6
5	Використання фольклорних традицій у літературі для дітей. Сучасний дитячий фольклор	6
6	Зв'язок українського фольклору з іншими видами мистецтва: музикою, графікою, живописом, кіно, мультиплікацією, театром тощо	4
7	Українські письменники – лауреати літературних премій імені Лесі Українки та імені Олени Пчілки	4
8	Українська література для дітей дошкільного віку XIX століття	16
9	Українська дитяча література 90-х років XX століття	13
10	Сучасна дитяча періодика	4
11	Творчість для дітей дошкільного віку сучасних письменників	13
12	Творчість волинських письменників для дітей	6
	Разом	90

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Теми, проблеми та жанри дитячої літератури	4
2	Сучасна українська критика дитячої літератури	4
3	Художньо-мовленнева діяльність у дошкільному закладі	10
4	Український народний дитячий театр. Вертеп	6
5	Використання фольклорних традицій у літературі для дітей. Сучасний дитячий фольклор	6
6	Зв'язок українського фольклору з іншими видами	4

	мистецтва: музикою, графікою, живописом, кіно, мультиплікацією, театром тощо	
7	Українські письменники – лауреати літературних премій імені Лесі Українки та імені Олени Пчілки	4
8	Українська література для дітей дошкільного віку XIX століття	16
9	Українська дитяча література 90-х років XX століття	20
10	Сучасна дитяча періодика	6
11	Творчість для дітей дошкільного віку сучасних письменників	20
12	Творчість волинських письменників для дітей	10
	Разом	110

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Таблиця 4

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;">Українська література для дітей дошкільного віку XIXст.</p> <p>1. Роль і місце творів Т. Шевченка в українській літературі, їх значення в художньо-естетичному вихованні дітей. Майстерність пейзажної лірики Т. Шевченка, органічність її для поетичного тембру дитячої книжки.</p> <p>2. І. Франко, його внесок у розвиток дитячої літератури. Тематика дитячих оповідань. І. Франко-поет і дитяча література.</p> <p>3. Художньо-тематична багатогранність поетичного доробку Олени Пчілки. Аналіз її прозових творів для дітей дошкільного віку.</p> <p>4. Твори Лесі Українки у дитячому читанні.</p> <p>5. Виховне значення, художня своєрідність казок та оповідань для дітей дошкільного віку М. Коцюбинського.</p> <p>6. С. Васильченко. Тематика та проблемно-художнє наповнення його оповідань.</p>	5
2	<p style="text-align: center;">Українська література для дітей дошкільного віку на сучасному етапі розвитку</p> <p>1. Життєвий та творчий шлях Олеся Ільченка. Аналіз творів “Мандрівка дощинки”, “Як Коник співати навчився”, “Як крокодилу зуби лікували”, “Як автомобілі дорогу будували”, “Пригоди неприбраних</p>	3

	<p>іграшок”, “Жуки та інші поважні особи”, “У кого ріжки кращі”, “Пригоди динозавриків”, “Де живуть тварини?”.</p> <p>2. Богдан Жолдак “Гаряча Арктика”, “Куцяткові п'ятки”.</p> <p>3. Зірка Мензатюк “Як до жабок говорити”.</p> <p>4. Марина Павленко “Домовичок з палітрою”.</p> <p>5. Ніна Воскресенська абетка “Веселітери”, “Володар Країни мрій”, “Останнє бажання короля”.</p> <p>6. Володимир Верховень “Абетка у віршах”, поетичні загадки, скоромовки, колісанки, потішки та вірші.</p> <p>7. Марія Пономаренко збірки “Дарунок”, “Сукня для весни”, “Павучкові рушнички”; “Абетка”.</p> <p>8. Олег Петренко-Заневський – автор видавничого проекту “Сіма видає”.</p> <p>9. Марія Морозенко. Її казки “Про країну ласунів”, навчальні серії “Хто це?”, “Що це?”, серії пізнавальних загадок (дев'ять книжечок), літературний переказ казки “Дванадцять місяців”.</p>	
3	<p style="text-align: center;">Письменники Волині – дітям</p> <p>1. Анатолій Карп'юк. Збірка віршів “Сорочині іменини” (1994), “Зозулинні черевички” (2008) .</p> <p>2. Олександр Богачук “Дідусева казка”.</p> <p>3. Петро Мах. Збірочка поезій для дітей “Ластів'ятко”.</p> <p>4. Олена Пашук. Книжка віршів для дітей “Нічка йде до мишки в гості” (2011).</p>	2
	Разом	10

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Художньо-мовленнєва діяльність у дошкільному закладі	2
2	<p style="text-align: center;">Українська література для дітей дошкільного віку XIXст.</p> <p>1. Роль і місце творів Т. Шевченка в українській літературі, їх значення в художньо-естетичному вихованні дітей. Майстерність пейзажної лірики Т. Шевченка, органічність її для поетичного тембру дитячої книжки.</p> <p>2. І. Франко, його внесок у розвиток дитячої літератури. Тематика дитячих оповідань. І. Франко-поет і</p>	4

	<p>дитяча література.</p> <p>3. Художньо-тематична багатогранність поетичного доробку Олени Пчілки. Аналіз її прозових творів для дітей дошкільного віку.</p> <p>4. Твори Лесі Українки у дитячому читанні.</p> <p>5. Виховне значення, художня своєрідність казок та оповідань для дітей дошкільного віку М. Коцюбинського.</p> <p>6. С. Васильченко. Тематика та проблемно-художнє наповнення його оповідань.</p>	
3	<p>Українська дитяча література ХХ століття</p> <p>1. Образ дитини і відображення дитячого сприйняття в поезіях П. Грабовського, М. Вороного, Б. Лепкого.</p> <p>2. Олександр Олесь. Його творчість для дітей.</p> <p>3. Поетичні твори для дошкільнят П. Тичини та М. Рильського.</p> <p>4. Твори для дітей Марійки Підгірянки та І. Блажкевич.</p> <p>5. Творчий доробок Ю. Шкрумеляка, О. Журливої.</p> <p>6. Творчий доробок В. Сосюри, А. Малишка.</p> <p>7. Твори для дітей дошкільного віку Катерини Перелісної.</p>	4
4	<p>Українська література для дітей дошкільного віку на сучасному етапі розвитку</p> <p>1. Життєвий та творчий шлях Олеся Ільченка. Аналіз творів “Мандрівка дощинки”, “Як Коник співати навчився”, “Як крокодилу зуби лікували”, “Як автомобілі дорогу будували”, “Пригоди неприбраних іграшок”, “Жуки та інші поважні особи”, “У кого ріжки кращі”, “Пригоди динозавриків”, “Де живуть тварини?”.</p> <p>2. Богдан Жолдак “Гаряча Арктика”, “Куцяткові цятки”.</p> <p>3. Зірка Мензатюк “Як до жабок говорити”.</p> <p>4. Марина Павленко “Домовичок з палітрою”.</p> <p>5. Ніна Воскресенська абетка “Веселітери”, “Володар Країни мрій”, “Останнє бажання короля”.</p> <p>6. Володимир Верховень “Абетка у віршах”, поетичні загадки, скоромовки, колісанки, потішки та вірші.</p> <p>7. Марія Пономаренко збірки “Дарунок”, “Сукня для весни”, “Павучкові рушнички”; “Абетка”.</p> <p>8. Олег Петренко-Заневський – автор видавничого проекту “Сіма видає”.</p> <p>9. Марія Морозенко. Її казки “Про країну ласунів”,</p>	4

	навчальні серії “Хто це?”, “Що це?”, серії пізнавальних загадок (дев’ять книжечок), літературний переказ казки “Дванадцять місяців”.	
5	<p align="center">Письменники Волині – дітям</p> 1. Анатолій Карп’юк. Збірка віршів “Сорочині іменини” (1994), “Зозуліні черевички” (2008) . 2. Олександр Богачук “Дідусева казка”. 3. Петро Мах. Збірка поезій для дітей “Ластів’ятко”. 4. Олена Пашук. Книжка віршів для дітей “Нічка йде до мишки в гості” (2011).	4
	Разом	18

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

ІНДЗ нема.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з трьох змістових модулів. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів за:

- 1) поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
- 2) модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 5

Денна форма навчання

Поточний контроль (максимум = 40 балів)												Модульний контроль (максимум = 60 балів)			Сума
Модуль I												Модуль II			100
Змістовий модуль I		Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						МКР 1	МКР 2	МКР 3	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	1	2	3	
3	3	3	4	3	4	3	4	3	4	3	3	20	20	20	

Заочна форма навчання

Поточний контроль (максимум = 40 балів)					Модульний контроль (максимум = 60 балів)		Сума
Модуль I					Модуль II		100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5			
8	8	8	8	8	30	30	

Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Незадовільно	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Богуш А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах : [підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти] / А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Котик. – К. : Видавничий Дім “Слово”, 2006. – 304 с.

2. Витоки мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку : Програма та методичні рекомендації / [укл. А. М. Богуш]. – К. : ІЗМН, 1997. – С. 19–58.

3. Волков И. Ф. Литература как вид художественного творчества : Книга для учителя / И. Ф. Волков. – М. : Просвещение, 1985. – С. 45–97.

4. Гриценко З. А. Детская литература. Методика приобщения к чтению / З. А. Гриценко. – М. : Академия, 2004. – 226 с.

5. Гурович Л. М. Ребенок и книга / Л. М. Гурович // Книга для воспитателя детского сада / [под ред. В. И. Логиновой]. – М. : Просвещение, 1992 – С. 10–55.

6. Здіховська Т. В. Література для дітей дошкільного віку. Робоча навчальна програма та методичні рекомендації з курсу / Т. В. Здіховська. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 48 с.

7. Кодлюк Я. П. Розповіді про письменників : [посібн. для вчителів поч. кл.] / Я. П. Кодлюк, Г. С. Одинцова. – Тернопіль : Підручники і посібники, 1997. – 128 с.

8. Література. Теорія. Методологія / [упоряд. і наук. ред. Д. Уліцької; пер. з пол. С. Яковенка]. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 543 с.

9. Мацевко-Бекерська Л. В. Дитяча література та практикум виразного читання : [навч.-метод. посіб.] / Л. В. Мацевко-Бекерська. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 153 с.

10. Світанок : Книга для читання в дошкільних закладах / [уклад. Л. О. Глуценко]. – Х. : Ранок, 2010. – 176 с.

Теоретичні питання з курсу

1. Арзамасцева И. Н. Детская литература : [учебник для студ.] / И. Н. Арзамасцева, С. А. Николаева. – [3-е изд., доп. и перераб.]. – М., 2005.

2. Білецький Д. М. Дитяча література / Д. М. Білецький, Ф. Х. Гурвич та ін. – К. : Рад. шк., 1967.
3. Борзенко О. І. Біографії українських письменників / О. І. Борзенко, М. П. Сподарець. – Х. : Веста, 2007. – 45 с.
4. Детская литература : учебник / [Е. Е. Зубарева, В. К. Сигов, В. А. Скрипкина и др.]; под ред. Е. Е. Зубаревой. – М. : Просвещение, 2004.
5. Кизилова В. В. Дитяча література : стан, проблеми, перспективи / В. В. Кизилова // Актуальні проблеми слов'янської філології : міжвуз. зб. наук. ст. / відп. ред. В. А. Зарва. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2009. – Вип. XX : Лінгвістика і літературознавство. – С. 236 – 240.
6. Кизилова В. В. Дитяча українська література : [підручник для студентів вищих начальних закладів] / В. В. Кизилова, В. Ф. Пушко. – Луганськ : Знання, 2006.
7. Кіліченко Л. М. Українська дитяча література / Л. М. Кілініченко. – К. : Вища шк., 1988. – 165 с.
8. Корнеєва Г. Друкована українська книга та преса для дітей у Галичині (кін. XIX – I пол. XX ст.) / Г. Корнеєва // Бібл. вісн. – 1999. – №2. – С. 25–28.
9. Папуша О. Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії : до проблеми конститування об'єктів наукового дискурсу / О. Папуша // Слово і час. – 2004. – № 12. – С. 20–26.
10. Передирій В. А. Становлення української періодики для дітей (на матеріалах журналу “Дзвінок”, 1890–1914 рр.) / В. А. Передирій // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики / [за ред. М. М. Романюка]. – Львів, 1996. – Вип. 3/4. – С. 117–125.
11. Противенська О. Г. Українська література у схемах і таблицях / О. Г. Противенська, М. І. Мещерякова, Я. В. Теміз. – Х. : Видавнича група “Академія”, 2000. – 100 с.
12. Славова М. Золушка или принцесса? Теоретические модели детской литературы / М. Славова // Волшебное зеркало детства. – К., 2002. – С. 5–14.
13. Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства : [підр. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл.] / А. О. Ткаченко. – [2-е вид., випр. і доп.] – К. : ВПЦ „Київський університет”, 2003. – 448 с.
14. Українська дитяча література / За ред. Л. М. Кіліченко. – К. : Вища шк., 1984.
15. Чижевський Д. І. Історія української літератури від доби реалізму / Д. І. Чижевський. – Тернопіль : МПП „Презент”, за участю ТОВ „Феміна”, 1994.

Усна народна творчість і дитячий фольклор

1. Боровський Я. Є. Світогляд давніх киян / Я. Є. Боровський. – К., 1992.
2. Войтович В. Сокіл – рід. Легенди та міфи стародавніх українців / В. Войтович. – Рівне, 1997.
3. Гамаш А. До проблеми взаємин літератури і фольклору / А. Гамаш // Українська філологія. Школи, постаті, проблеми. – Львів : Світ, 1999. – Ч. 2. – С. 485 – 490.

4. Давидюк В. Ф. Українська міфологічна легенда / В. Ф. Давидюк. – Львів, 1992.
5. Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору / І. Денисюк // Слово і час. – 2003. – № 9. – С. 17–23; № 10. – С.41–49.
6. Дитячий фольклор / Упоряд. і передм. Т. Довженок. – К., 1986.
7. Марченко Н. Школа наших далеких предків : Давня література виховання / Н. Марченко // Література. Діти. Час. – 1989. – Вип. 14. – С. 145–151.
8. Нагорна О. М. Чарівний світ народної казки на уроках читання в початковій школі // Національно-патріотичне виховання молодших школярів засобами українського етнодизайну : зб. наук. праць між регіон. студ. наук.-практ. конф. – Житомир : Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 170 – 173.
9. Русин М. Ю. Фольклор : традиції і сучасність / М. Ю. Русин. – К., 1991. – 103 с.
10. Франко І. Я. Байка про байку. Передмова до збірки казок “Коли ще звірі говорили” / І. Я. Франко // Франко І. : У 20-ти т. – Т. 4. – К., 1950.

Нова дитяча література

1. Білецький О. До розуміння творчості Я. Щоголіва / О. Білецький // Від давнини до сучасності. Твори : у 2-х т. – Т. 1. – К., 1960.
2. Веретеннікова Л. Дитяча гумореска в журналі “Світ дитини” (Львів, 1919–1939) / Л. Веретеннікова // Суспільствознавчі науки та відродження нації. – Луцьк, 1997. – Кн. 2. – С. 145–147.
3. Веркалець М. Педагогічні ідеї Б. Грінченка / М. Веркалець. – К., 1990.
4. Вітренко Р. Твори Лесі Українки для дітей / Р. Вітренко // Українська мова і література в школі. – 1978. – № 8. – С. 56–63.
5. Голубовська І. В. Значення прози Михайла Коцюбинського для становлення української дитячої літератури / І. В. Голубовська, А. В. Латка // Шляхи вдосконалення мовної компетенції сучасного педагога : матеріали регіональної науково-методичної конференції, (27 березня 2008 р.). – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – С. 71–74.
6. Грицюта М. Михайло Коцюбинський / М. Грицюта. – К., 1961.
7. Гур’єв Б. Леонід Глібов / Б. Гур’єв. – К., 1965.
8. Дорошкевич О. К. “Народні оповідання” Марка Вовчка / О. К. Дорошевич // Реалізм і народність української літератури XIX століття / О. К. Дорошкевич. – К., 1986. – Розділ IV. – С. 63–145.
9. Євтух М. Б. Педагогічні погляди Івана Франка / М. Б. Євтух // Початкова школа. – 1981. – № 10. – С. 65–68.
10. Жук Н. Василь Стефаник. Літературний портрет / Н. Жук. – К., 1960.
11. Закревська Я. Казки Івана Франка (мовно-художній аналіз) / Я. Закревська. – К., 1966.
12. Камінчук О. Образний світ лірики Олени Пчілки / О. Камінчук // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 10. – с. 56–58.

13. Камінчук О. Олена Пчілка : аспекти творчої діяльності / О. Камінчук // Слово і час. – 1999. – № 6. – С. 12–18.
14. Коломієць В. Про освітньо-педагогічні погляди Т. Шевченка / В. Коломієць // Дивослово. – 1996. – № 3. – С. 43 – 47.
15. Костюченко В. Степан Васильченко / В. Костюченко. – К., 1965.
16. Кравецька О. Д. Леся Українка і література для дітей / О. Д. Кравецька // Українське літературознавство. – Вип. 15. – Львів, 1972. – С. 23 – 38.
17. Луценко І. А. Зародження і розвиток давньої дитячої літератури (XI–XVIII ст.) / І. А. Луценко та інші // Слово і час. – 1995. – № 3. – С. 69 – 75.
18. Майоров В. Твори М. Коцюбинського для дітей і про дітей / В. Майоров // Українська мова і література в школі. – 1979. – № 2. – С. 21 – 31.
19. Майстер прози поетичної Степан Васильченко : [збірник] / За ред. М. Грицюти. – К., 1983.
20. Малярєнко Л. Дитячий світ у творах І. Франка / Л. Малярєнко // Початкова школа. – 1981. – № 8. – С. 55 – 59.
21. Малярєнко Л. Іван Франко в журналі “Дзвінок” (1890–1914) / Л. Малярєнко // Радянське літературознавство. – 1966. – № 11.
22. Мірошніченко Л. “Український дитячий театр” Олени Пчілки / Л. Мірошніченко // Київська старовина. – 1999. – № 4. – С. 114 – 125.
23. Мірошніченко Л. Олена Пчілка про світ дитини / Л. Мірошніченко // Берегиня. – 1999. – № 3. – С. 3 – 8.
24. Новаківська Л. Олена Пчілка і українські діти / Л. Новаківська // Рідна школа. – 1998. – № 11. – С. 8–9.
25. Неділько Г. Твори Л. Глібова для дітей / Г. Неділько // Література. Діти. Час. – К., 1981. – Вип. 6. – С. 121 – 128.
26. Огриза Г. До творчих взаємин Уляни Кравченко з Іваном Франком / Г. Огриза // Українська мова і література в школі. – 1988. – № 12. – С. 6–11.
27. Огриза Г. Зігрита Франковою увагою / Г. Огриза // Жовтень. – 1988. – № 8. – С. 113 – 114.
28. Окорков В. Педагогічні ідеї М. Коцюбинського / В. Окорков. – К., 1969.
29. Олійник В. Творчість С. Васильченка / В. Олійник. – К., 1979.
30. Островська В. Павло Грабовський і дитяча література / В. Островська // Бібліотекознавство і бібліографія. – Вип. 3. – 1966.
31. Погрібний А. Яків Щоголев : Нарис життя і творчості / А. Погрібний. – К., 1986. – 166 с.
32. Проценко І. М. Твори Марка Вовчка для дітей / І. М. Проценко // Українське літературознавство. – Львів, 1974. – Вип. 29. – С. 64 – 74.
33. Струманський В. Педагогічні погляди Лесі Українки / В. Струманський // Початкова школа. – 1996. – № 2. – С. 48 – 51.
34. Таранюк Т. Леся Українка – дітям / Т. Таранюк // Початкова школа. – 1998. – № 2. – С. 19 – 20.
35. Токарська Н. Отецьке слово, слово золоте : Часопис для дітей “Дзвінок”. 1890 / Н. Токарська // Культура слова. – К., 1992. – Вип. 43. – С. 85 – 89.

36. Хропко П. Гуманістичний пафос дитячих оповідань Б. Грінченка / П. Хропко // Література. Діти. Час. – К., 1987. – Вип. 12. – С. 69 – 79.
37. Хропко П. Світ дитини в автобіографічних оповіданнях І. Франка / П. Хропко // Література. Діти. Час. – К., 1981. – Вип. 6. – С. 111 – 120.
38. Чавдаров С. Тарас Григорович Шевченко про дітей. Педагогічні ідеї Т. Г. Шевченка / С. Чавдаров. – К., 1953.
39. Шумило Н. Проза Степана Васильченка : Питання поетики / Н. Шумило. – К., 1986.

Новітня українська дитяча література (XX століття)

1. Бичко В. Наталя Забіла. Риси літературного портрета / В. Бичко. – К., 1963.
2. Близнець В. Діти війни і книги про них / В. Близнець // Радянське літературознавство. – 1980. – № 5. – С. 10 – 16.
3. Бойцун І. Роль “Посередника” в розкритті внутрішнього світу дітей у творчості Євгена Гуцала / І. Бойцун // Дивослово. – 1998. – № 5. – С. 54 – 55.
4. Голубков М. Он виховував перемців. О творчому шляху українського письменника Н. Трублаїни / М. Голубков // Детская література. – 1984. – № 8. – С. 37 – 39.
5. Горлач Л. Платон Воронько : Нарис життя і творчості / Л. Горлач. – К., 1973.
6. Гуцало Є. Дитяча література і сучасність : На пленумі правління Спілки письменників України / Є. Гуцало // Література. Діти. Час. – К., 1988. – Вип. 13. – С. 3 – 38.
7. Денисенко А. Дитячий капітан. До 80-річчя з дня народження М. Трублаїни / А. Денисенко // Молодь України. – 1987. – 25 квітня.
8. Дерій В. Легендарна Іванна Блажкевич : [до 120-річчя з дня народження письменниці] / В. Дерій // Вільне життя. – 2006. – 21 жовтня. – С. 8.
9. Дзюбишина-Мельник М. Художній стиль (мова творів для дітей) / М. Дзюбишина-Мельник // Культура слова. – К., 1992. – Вип. 42. – С. 85 – 88.
10. Жулинський М. Традиція і проблема ідейно-естетичних пошуків в українській літературі XX століття / М. Жулинський // Записки наук. товариства імені Т. Шевченка. Праці філолог. секції. – Львів, 1992. – С. 141–153.
11. Іваненко О. Завжди в житті : Спогади / О. Іваненко. – К., 1985.
12. Іванюк С. Адресат – майбутнє. Герой і концепція адресата української радянської прози для дітей (1917–1941) / С. Іванюк. – К., 1990
13. Іванюк С. Відображення казки О. Іваненко / С. Іванюк // Адресат – Майбутнє. Герой і концепція адресата української радянської прози для дітей (1917–1941) / Іванюк С. – К., 1990. – С. 86 – 107.
14. Іванюк С. Історія прекрасної заложниці (Про розвиток літератури для дітей на Україні) / С. Іванюк // Прапор. – 1989. – № 10. – С. 164 – 176.

15. Ільницький М. Дмитро Павличко : Нарис життя і творчості / М. Ільницький. – К., 1985.
16. Кава В. З материнською любов'ю (До 75-річчя письменниці М. Пригари) / В. Кава // Барвінок. – 1983. – № 2. – С. 4.
17. Ковальчук І. Мистецька довершеність поезії Миколи Вінграновського для дітей / І. Ковальчук // Науково-дослідна робота майбутніх педагогів з проблем культури української мови та методики її викладання в закладах освіти : матеріали студентсько-викладацького науково-методичного семінару, (9 квітня 2009 р.). – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2010. – С. 91 – 96.
18. Косив М. А. Продолжения не последовало. Заметки об украинской детской поэзии / М. Косив // Детская литература. – 1989. – № 12. – С. 11 – 13.
19. Лещенко П. Наталя Забіла / П. Лещенко // Українські радянські письменники. Критичні нариси. VII. – К., 1973. – С. 112 – 128.
20. Мартич Ю. Довга, довга весна. В гостях у Максима Рильського : Біографічна повість / Ю. Мартич. – К., 1969.
21. Масенко Т. Весна Миколи Трублаїні / Т. Масенко. – К., 1960.
22. Мельник О. Оксана Іваненко й розвиток української літературної казки / О. Мельник // Науково-дослідна робота майбутніх педагогів з проблем культури української мови та методики її викладання в закладах освіти : матеріали студентсько-викладацького науково-методичного семінару, (9 квітня 2009 р.). – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2010. – С. 108 – 112.
23. Неділько В. Виднокола наукової фантастики для дітей / В. Неділько // Література. Діти. Час. – К., 1987. – Вип. 12. – С. 42 – 48.
24. Нестайко В. Чому я пишу для дітей / В. Нестайко // Література. Діти. Час. – 1989. – Вип. 14. – С. 121 – 127.
25. Пархомчук Я. Життя – Україні, а серце – дітям : [про урочини до 120-річчя І. Блажкевич] / Я. Пархомчук // Свобода. – 2006. – 14 жовтня. – С. 6.
26. Плющ В. Озброєні діти : відлуння війни у творчості Є. Гуцала / В. Плющ // З вогню воскресли / Є. Гуцало. – К., 1996. – С. 420 – 429.
27. Русакієв С. Платон Воронько. Літературно-критичний нарис / С. Русакієв. – К., 1973.
28. Салига Т. Ю. Микола Вінграновський. Літературно-критичний нарис / Т. Ю. Салига. – К., 1989.
29. Семенюк Г. Обрії драматургії для дітей / Г. Семенюк // Література. Діти. Час. – К., 1983. – Вип. 8. – С. 131 – 140.
30. Сердюк П. Платон Воронько / П. Сердюк. – К., 1963.
31. Сиротюк М. Микола Трублаїні / М. Сиротюк // Українські радянські письменники. Критичні нариси. – Т. II. – К., 1957.
32. Слесарева А. В. Ідейно-тематична та мовностилістична неповторність поезії Михайла Стельмаха для дітей / А. В. Слесарева // Шляхи вдосконалення мовної компетенції сучасного педагога : матеріали

- регіональної науково-методичної конференції, (27 березня 2008 р.). – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – С. 109 – 112.
33. Стаднийчук Р. Українська дитяча література сьогодні / Р. Стаднийчук // Зеркало недели. – 1999. – 26 июня. – С.14.
34. Тельнюк С. Павло Тичина. Біографічна повість / С. Тельнюк. – К., 1979.
35. Українські радянські письменники – лауреати Республіканської літературної премії імені Лесі Українки // Література. Діти. Час. – К, 1981. – Вип. 6. – С. 80 – 91.
36. Цюпа Г. Співець щасливого дитинства. Про письменника О. Донченка / Г. Цюпа // Початкова школа. – 1976. – № 1. – С. 86 – 89.
37. Чайковський Б. Батьки і діти (Проблеми розвитку національної літератури для дітей) / Б. Чайковський // Література Україна. – 1998. – 31 грудня. – С.8.
38. Чайковський Б. Валентин Бичко / Б. Чайковський. – К., 1970.
39. Шкаровська І. Оксана Іваненко / І. Шкаровська. – К., 1969.
40. Ярмиш Ю. Казки Наталі Забіли / Ю. Ярмиш // Весняні обрії. – К., 1969.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Дитяча література як частина художньої літератури, її особливості та своєрідність. Функції дитячої літератури.
2. Поняття “дитяча література”, “література для дітей”, “література про дітей”, “література дитячого кола читання”. Жанрово-тематичний розвиток дитячої літератури.
3. Література для дошкільників. Вимоги до змісту дитячої книжки. Художнє оформлення книг для дітей.
4. Вагомий вклад науковців у розвиток дитячої літератури.
5. Загальна характеристика жанрів дитячої літератури.
6. Засоби художньої виразності літературного твору.
7. Художньо-мовленнева діяльність у дошкільному закладі.
8. Принципи ознайомлення дітей з художніми творами.
9. Заняття з художньої літератури в дошкільному закладі.
10. Зародження, розвиток національної літератури для дітей та юнацтва. Традиції української дитячої літератури.
11. Український фольклор, його специфіка, вплив на розвиток дитячої літератури. Виховний потенціал українського фольклору.
12. Загальна характеристика та особливості дитячого фольклору. Класифікація жанрів, їхня характеристика.
13. Пісні, їх специфіка й різновиди.
14. Народні дитячі пісні: колискові, пестушки, потішки, лічилки, пісні-ігри. Призначення і характерні особливості кожного з видів пісень.
15. Казки, їх різновиди. Класифікація казок. Художні особливості казок.
16. Українська народна казка. Провідна ідея. Особливості казок про тварин.
17. Казки – один з найбагатших і найяскравіших жанрів фольклору для дітей, їх виховне значення, тематичне багатство.

18. Малі фольклорні жанри: причини виникнення, повчальний характер, особливості змісту і форми.
19. Прислів'я та приказки, їх своєрідність, тематична спрямованість. Роль у вихованні дітей дошкільного віку.
20. Загадки, їх особливості. Об'єкт загадок. Літературна загадка. Загадки для дітей. Класифікація загадок за І. Франком.
21. Ігровий фольклор для дітей.
22. Українська літературна казка XIX ст.
23. Розвиток жанру літературної казки в українській літературі XX ст. Дискусія 20-х років про казку та фантастику.
24. Становлення нової української літератури. Суспільно-політичні та культурно-історичні чинники. Періодизація української літератури XIX ст.
25. Нова українська література для дітей на початку XIX ст.
26. Основні жанри дитячої літератури XIX ст.
27. Особливості розвитку української дитячої літератури др. пол. XIX – поч. XX ст.
28. Зародження та розвиток новітньої української дитячої літератури. Періодизація української дитячої літератури XX ст.
29. Розвиток української літератури для дітей дошкільного віку на сучасному етапі.
30. Розвиток української періодики для дітей.
31. В. Сухомлинський. Твори для дітей дошкільного віку.
32. К. Ушинський – дитячий письменник. Багатство тематики, виховне значення його творів.
33. Роль і місце творів Т. Шевченка в українській літературі, їх значення в художньо-естетичному вихованні дітей. Майстерність пейзажної лірики Т. Шевченка, органічність її для поетичного тембру дитячої книжки.
34. Жанрова палітра творчості Л. Глібова в колі дитячого читання.
35. Дитяча тема у творчості Ю. Федьковича, Я. Щоголева.
36. І. Франко, його внесок у розвиток дитячої літератури. Тематика дитячих оповідань. І. Франко-поет і дитяча література.
37. Художньо-тематична багатогранність поетичного доробку Олени Пчілки. Аналіз її прозових творів для дітей дошкільного віку.
38. Твори Лесі Українки у дитячому читанні.
39. Б. Грінченко. Твори для дітей дошкільного віку.
40. Виховне значення, художня своєрідність казок та оповідань для дітей дошкільного віку М. Коцюбинського.
41. С. Васильченко. Тематика та проблемно-художнє наповнення його оповідань.
42. Образ дитини і відображення дитячого сприйняття в поезіях П. Грабовського, М. Вороного, Б. Лепкого.
43. Олександр Олесь. Його творчість для дітей.
44. Поетичні твори для дошкільнят П. Тичини та М. Рильського.
45. Твори для дітей Марійки Підгірянки та І. Блажкевич.

- 46.Творчий доробок Ю. Шкрумеляка, О. Журливої.
- 47.Творчий доробок В. Сосюри, А. Малишка.
- 48.Твори для дітей дошкільного віку Катерини Перелісної.
- 49.Роль і місце творів для дітей в історії української літератури Р. Завадовича.
- 50.Казки та оповідання О. Іваненко.
- 51.Зародження і розвиток пригодницької, науково-фантастичної літератури для дітей. Прозові твори для дітей М. Трублаїні.
- 52.Світ дитячих мрій у творах М. Стельмаха для дітей. Художні особливості поезій.
- 53.Поетична творчість для дітей дошкільного віку В. Бичка.
- 54.Роль і місце творів для дітей в історії української літератури Т. Коломієць, А. Костецького.
- 55.Основна тематика дитячих поезій П. Воронька.
- 56.Тема дитинства та природи в творчості Н.Забіли.
- 57.Дитяча поезія М. Познанської та Г. Демченко.
- 58.Твори для дітей дошкільного віку А. М'ястківського.
- 59.Творчий доробок Леоніда Полтави.
- 60.Поетичні твори для дітей дошкільного віку Г. Бойка.
61. Огляд творів для дітей В. Косовського, В. Ладижеця.
- 62.Загальний огляд творчості для дошкільнят В. Лучука, С. Жупанина.
- 63.Твори Ліни Костенко в дитячому читанні.
- 64.Огляд творів для дітей М. Сингаївського, М. Вінграновського.
- 65.Твори А. Камінчука та В. Гринько в дитячому читанні.
- 66.Оповідання для дошкільнят В. Чухліба.
- 67.Життя і творчість О. Богачука та П. Маха.
- 68.Творчий шлях В. Гея, І. Чернецького, В. Слапчука.
- 69.Творчість Н. Гуменюк та Н. Горик.
- 70.Поетична творчість для дітей дошкільного віку В. Симоненка, Д. Павличка.
- 71.Аналіз творів для дітей О. Сенатович, В. Паронової.
- 72.Твори для дітей дошкільного віку Є. Гуцала.
- 73.Аналіз творів для дітей Г. Чубач.
- 74.Твори для дітей дошкільного віку І. Січовика.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

Усна народна творчість

Колискові:

“А-а, коточок”. “А-а-а, мій миленький”. “Баю, баю, дитино”. “Баю-баю-баю”. “Кіт-воркіт”. “Колисанка”. “Колисонько, колисонько”. “Люлі, люлі, люлі”. “Ой котику, котику”. “Ой спи, дитя, без сповиття”. “Пішов коток на торжок”. “Повішу я колисочку”. “Прийди, сонку, в колисоньку”. “Спати час”. “Спіть до ранку”. “А-а, люлечки”. “Гойда, гойда, гойдашечки”. “Котику сіренький”. “Люлі, люлі, люляшу”. “Льон збирала”. “Ой ну, люлі, люлі”. “Ой ходила журавочка”. “Ой ти, коте, не гуди”. “Ой ходить сон коло вікон”. “Ходить кіт по горі”. “Гойда, гойда, колишу тебе”. “Коте, коте, коточок”. “Люлі, люлі, донечко”. “Мати сина колихала”. “Ой спи, ой спи, дитинонько”. “Ой ти, коте рябку”. “Ой у саду зелененькім”. “Ходить сон по долині”.

Народні пісеньки:

“Ладки-ладусі”. “Кую-кую, чобіток”. “Гу-ту-ту!”. “Качка йде”. “Два півники, два півники”. “Печу, печу хлібчик”. “Диби, диби”. “Дивний звірок”. “Рано-вранці на луку”. “Летів горобчик”. “Сорока-ворона”. “Іде коза рогата”. “Пташка маленька”. “Бавимо найменших”. “Наш хлопчик”. “Пальчик, пальчик, що робив?”. “Ладоньки, ладусі”. “Чуки, чуки...”. “Водичко, водичко!”. “Пес і лисиця”. “Був собі журавель”. “Жив-був дід та баба”. “Жили у бабусі”. “То горошок”. “Ковальок, ковальок”. “Бігла мишка”. “Ой чук, чук!”. “Кукуріку, когутику”. “Не хочемо ми того”. “Годі, діточки, вам спати!”. “Тільки ранок синій”. “В понеділок орав”.

Заклички:

“Сонечко, сонечко”. “Прийди, прийди, сонечко”. “Іди, іди, дощику”. “Дощичку, дощичку”. “Дощик, дощик, перестань”. “Ой вітре-вітроньку”. “Теплий дощику, іди”. “Ой чом же ти, буслю”. “Корівко, корівко”. “Чорногузе, дядьку”. “Ластівко, ластівко”. “Прилетіла зозуленька”. “Равлику”. “Топчу, топчу ряст”.

Колядки та щедрівки:

“Я маленький хлопчик”. “Коляд, коляд, колядниця”. “Колядин, колядин”. “Щедрик-ведрик”. “Щедрик-ведрик, дядьку Петрик”. “Ой на річці”. “Бігла мишка по льоду”. “Коляда, коляда”. “Колядин-дин”. “Коляд, коляд, коляда”. “Щедрик-ведрик, дайте вареник”. “Я дівчинка маленька”. “З Новим роком!”. “Сійся, родися!”. “Нова радість стала”. “Колядую”. “Щедрик, щедрик, щедрівочка”. “Під дубиною, під зеленою”. “Я віншую, віншую”.

Веснянки:

“Благослови, мати”. “За Василем, за Василем”. “Дівчаточка-вороб'ята”. “Ой виходьте, дівчата”. “Весняночка”. “Не стій, вербо, над водою”. “Ой ти, вишньо”. “Ой весна-весна, днем красна”. “Ти, зозуленько сива”. “Співали діточки”. “Веснянка”. “Ой минула вже зима”.

Купальські пісні:

“У вишневім садочку”. “Лежи, Купалочку”. “Проти Івана сонце іграло”. “Купайло, купайло!”, “Ой на Купала”. “А ми рутоньку посієм, посієм”. “На Івана, на Купала”.

Жнивварські пісні:

“Зійди, хмаронько”. “Хвалилася нива”. “Жали женчики”. “Котився віночок”. “Там у полі криниченька”. “Ой, нивонько”. “Уже сонечко закотилося”. “Кругом женчики, кругом”. “Ой вижали житечко”. “Не сумуй, моя калино”. “Ой добрая була нива”. “Ой жни, дівча”. “Уже вечір, вечоріє”. “Обжинкова пісня”. “А ми жито ізжали”.

Українські народні ігри:

“Квочка”. “Дрібу, дрібу, дрібушечки”. “Подольночка”. “Ворота”. “Коровай”. “Була в лісі”. “У сірого вовка”. “Мир-миром”. “Ой, вилися огірочки”. “У піжмурки”. “До нори, мишко, до нори”. “У зайчика”. “Мак”. “Коза, коза, ме!”. “Пень”. “Мишка”. “Рибка”. “Квач”. “Сміх”. “Піжмурки”.

Скоромовки:

“Прийшов Прокіп – кипить окріп”. “Ти, малий, скажи малому”. “Хитру сороку спіймати морока”. “Наді каша надоїла”. “Летіло три...”. “Пахне м’ята, пахне м’ята”. “Гуси, гуси, гусенята!”. “Віє вітер, дощ іде”. “Пиляв Пилип поліна із лип”. “Ходить посмітюха”. “Біля броду бусол бродить”. “Всіх скоромовок не перескоромовиш”.

Лічилки:

“Раз, два, три!”. “Тікав заєць через міст”. “Раз, два, три, чотири, п’ять”. “Котилася торба”. “Стоїть півень на току”. “А між нами, хлопчиками”. “Йшла Маринка по стежинці”. “Їхав лис через ліс”. “Зайчик, зайчик”. “Їхала карета”.

Загадки:

Книжка. Голка й нитка. Грибок. Їжак. Качка. Сонце. Вітер. Зайчик. Місток. Соняшник. День і ніч. Суниця. Поле. Гарбуз. Мак. Стіл. Грім. Сопілка. Каштани. Лід. Сніжинка. Папір, літери, письмо. Тінь. Кухлик. Риба, змія. Сніг. Сонячний промінь. Сани. Окуляри. Черевички зі шнурками. Мороз. Лижі. Завірюха. Блискавка та грім. Зерно. Яйце і курча. Роса. Пшениця. Дощ. Вихор. Школа. Годинник. Компас. Яйце. Дзвін. Хліб. Осінь. Суцвіття каштана.

Народні казки:

“Курочка ряба”. “Ріпка”. “Колобок”. “Рукавичка”. “Лисиця і глечик”. “Півник і двое мишенят”. “Цап та баран”. “Коза-дереза”. “Кривенька качечка”. “Котик і півник”. “Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат”. “Пан Коцький”. “Солом’яний бичок”. “Мудра дівчина”. “Закопане золото”. “Хліб і золото”. “Дідова дочка і бабина дочка”. “Телесик”. “Котигорошко”. “Кирило Кожум’яка”. “Царівна-жаба”. “Язиката Хвеська”.

Нова українська література для дітей дошкільного віку

Тарас Шевченко (1814 – 1861). *Вірші:* “Весна”, “Встала весна”, “Зацвіла в долині...”, “Не цурайтесь!”, “Реве та стогне Дніпр широкий...”, “Дивлюся, аж світає...”, “Вечір”, “Село!”, “І серце одпочине...”, “Тече вода з-під явора”, “Тополя”, “Садок вишневий коло хати”, “І досі сниться”, “Ой діброво, темний гаю”.

Яків Щоголів (1824 – 1898). *Вірші:* “Хата”, “Зимній ранок”, “Осінь”.

Костянтин Ушинський (1824 —1870 (1871). *Казка* “Козенята та вовк”. *Оповідання:* “Чуже яечко”, “Бджілка на розвідці”, “Умій почекаати”, “Чотири бажання”.

Леонід Глібов (1827 – 1893). *Вірші:* “Веснянка”, “Ясне сонечко...”, “Щедрівка”, “Зимня пісенька” (уривок), “Книжка”, “Бджілка”. *Байка* “Коник-стрибунець”.

Юрій Федькович (1834 – 1888). *Казка* “Лис та качка”. *Оповідання:* “Милосердний хлопчик”, “По щирості”.

Олена Пчілка (Ольга Петрівна Косач-Драгоманова) (1849 – 1930). *Вірші:* “Метелик”, “Дитяча пісенька”, “Снігова баба”, “До діточок”, “Котик-мурчик”, “Маленька українка”, “Тямущий котик”, “З гринджолятами”, “Весна-красна”, “Сестричка й братик”. *Казки:* “Журавель та чапля”, “Горобець та билина”. *Оповідання:* “Сніг”, “Хлопчик та ведмідь”.

Іван Франко (1856 – 1916). *Вірші:* “Киця”, “Коваль”, “На підгір’ї”, “Надійшла весна”, “Гримить”, “Маленька хмарка”, “Полудень”. *Казки:* “Ріпка”, “Лисичка і рак”, “Заєць і їжак”, “Лисичка і журавель”. *Оповідання:* “Микитичів дуб”, “Малий Мирон”.

Борис Грінченко (1863 – 1910). *Вірші:* “Ластівка”, “На волю”. *Байка* “Швидка робота”. *Казка* “Зайці та жаби”. *Оповідання:* “Мудра кицька”, “Собака гріється”, “Кицька грає”, “Риби

приятелюють”, “Добра наука”, “Як тигра лікували”, “Кішка та папуга”, “Розумна вівця”, “Звірі дякують лікарям за поміч”, “Собака рятує хазяїна”.

Павло Грабовський (1864 – 1902). *Вірші:* “Зійшли сніги, шумить вода...”, “Сонечко та дощик”, “Метеличок”, “Щиглик”.

Михайло Коцюбинський (1864 – 1913). *Казка* “Брати-місяці”. *Оповідання:* “Десять робітників”, “Про двох цапків”, “Дві кізочки”, “Івасик та Тарасик”.

Леся Українка (Лариса Петрівна Косач) (1871 – 1913). *Вірші:* “На зеленому горбочку”, “Як дитиною, бувало...”, “Мамо, іде вже зима”, “Вишеньки”, “Літо краснее минуло”, “Тиша морська”. *Казки:* “Біда навчить”, “Казка про Оха-чудотвора”.

Микола Вороний (1871 – 1934). *Вірші* “Сніжинки”.

Богдан Лепкий (1872 – 1941). *Вірші:* “Рідний край”, “Як мені вас не любити...”.

Олександр Олесь (Олександр Іванович Кандиба) (1878 – 1944). *Вірші:* “Качечка”, “Киця”, “Зима”, “Ялинка”, “Все навколо зеленіє”, “Зайчик і жабка”, “Дощик”, “Дві хмароньки”, “Хвалилася дівчина”, “У нашого хлоп’ятонька”, “Рідна мова”, “Давно вже літечко пройшло...”, “Метелики”, “Веснянка”, “Гусятник”. *Легенда* “Початки Києва” (уривки).

Степан Васильченко (1879 – 1932). *Оповідання:* “Неслухняний глечик”, “Мандрівка з чумаками”.

Новітня українська література для дітей дошкільного віку та на сучасному етапі розвитку

Павло Тичина (1891 – 1967). *Вірші:* “Добридень тобі, Україно моя!”, “Підем, станем під тополі”, “Йде весна”, “А я у гай ходила”, “Ми кажемо”, “Листя падає”, “Осінь така мила”, “Вечір”, “Стану я, гляну я”, “Хор лісових дзвіночків”, “Гаї шумлять”.

Максим Рильський (1895 – 1964). *Вірші:* “На воротях сірий кіт”, “Білі мухи”, “Пісня про ялинку”, “Пісня про Київ”, “Новорічна ялинка”, “Розмова з другом”.

Марійка Підгірянка (Марія Омелянівна Ленерт-Домбровська) (1881 – 1963). *Вірші:* “Їде віз з гори в долину”, “Мій дідусь старенький”, “Моя мама” (уривок), “Де нам наймиліше”.

Іванна Блажкевич (1886 – 1977). *Вірші:* “Колискова”, “А ти не такий?”, “Новий рік”, “У дитячому садку”, “Прилетів лелека”, “Сіренький горобець”, “Ластівочка”, “Котик-муркотик”.

Юрій Шкрумеляк (1895 – 1965). *Вірші:* “Галя-праля”, “Я дитина українська”, “Мала українка”, “Кошовий Дмитро Байда-Вишневецький”, “Пісня про книжку”, “Сім коржів”.

Володимир Сосюра (1898 – 1965). *Вірші:* “Місяченько”, “Орися котика взяла”, “Любіть Україну”, “Рідна мова”, “Білі коні зими”.

Олена Журлива (Олена Костівна Котова) (1898 – 1971). *Вірші:* “Красоля і горох”, “Наш Воркотик”, “Голуби”, “Галинка-праля”, “Два ведмедики”, “Хто чим любить ласувати”, “Узяла лисичка скрипку”, “Ластівки”, “Бджоли і трутень”, “На зеленому городі”.

Катерина Перелісна (Катерина Федорівна Глянько-Попова) (1902 – 1995). *Вірші:* “Тупу, тупу, тупенята”, “Дибу-дibu-дибки”, “Курка і курчатка”, “Дощик”, “Для потішечки”, “До річки”, “Черевички”, “Галюся”, “У маленької онучки”, “Маленька”, “Проворні”, “До садочка”, “Сестрички”, “Швачка”, “Поспішайте, любі діти”, “Для вас”, “Моя сопілка”, “Ковзани”, “Теплий дощик”, “Ой ти сонечко”, “Вітер”, “Зимонька”, “Сніжок”, “Польова мишка”, “Переляк”, “Равлик”, “Ящірка”, “Бджілка”, “Метелик”, “Сорока”, “Чапля”, “Яблучка”, “Грушка”, “Пролісок”, “Шипшина”, “Горішки”, “Бузок”, “Кульбаби”, “Мак”, “Червоний мак”, “Чебрець”, “Не забудь!”, “Дзвіночки”, “Сунички”, “Хто я?”, “Золота осінь”, “Осінні танці”, “Писанка”. *Оповідання* “Довгоніс”.

Роман Завадович (1903 – 1985). *Вірші:* “Вмиєм, діти, личка!”, “Лялечка”, “Песик і киця”, “Листопад”, “Великодні гості”, “Українська мова”, “Радість України”, “Наша коломийка”, “Я Шевченка поважаю”, “Українські діти”, “Бабусина квітка”, “Ярослав Мудрий”, “Наша книжка”, “Мій тато”, “Малі моряки”, “День подарунків”, “Колядники”,

“Про весну-господиню” (пісенька). *Казка* “Як кущик і павучок віддячилися мищі”. *Оповідання* “Ната”.

Оксана Іваненко (1905 – 1997). *Казки*: “Кульбабка”, “Бурулька”, “На добраніч”. *Оповідання*: “Що Ромко їв?”, “Няв-няв”, “Галочка”.

Микола Трублаїні (Микола Петрович Трублаєвський) (1907 – 1941). *Казка* “Про дівчинку Наталочку та сріблясту рибку”. *Оповідання* “Пустуни на пароплаві” (уривки).

Інна Кульська (1909 – 1993). *Вірші*: “Мамине свято”, “Про брата”, “Здоров’ятко”.

Андрій Малишко (1912 – 1970). *Вірші*: “Спи, засни, моя дитино”, “Кіт-воркіт”. “Кізка”. “Блискавка”.

Михайло Стельмах (1912 – 1983). *Вірші*: “Ми любимо весну”, “Весняний дощик”, “Сонце стукає в віконце”, “У нас гуси не сердиті”, “Гусак”, “Дятел”, “Бобер”, “Кіт”, “Квочка”, “Капуста”, “Гарбуз”, “Трактори”, “Грядочка сестрички”, “Скоро я піду до школи”, “Цього року довге літо...”, “Борсук”, “Чому в зайця не болять зуби”, “Заєць та рак”.

Валентин Бичко (1912 – 1994). *Вірші*: “Онукі”, “Я хоч невеличка”, “Журавлі”, “Бджілка”, “Півники”, “Подарунок мамі”.

Платон Воронько (1913 – 1988). *Вірші*: “Ходить сон”, “Доня хоче спати”, “Кіт не знав”, “Кіт у чоботях”, “Друзяки”, “Чому чапля стоїть на одній нозі”, “Хвіст”, “Дід Мороз несе мішок”, “Муха-звір”, “В лісі є зелена хата”, “Зайчика злякались”, “Їжачок-хітрячок”, “Є у мене киця Мурка”, “Ніколи не хвались”, “Кожушок”, “Липка”, “Казка про рукавичку”, “Чобітки”, “Оленка маленька”, “Каша, аби не наша”, “Наша мама”, “Облітав журавель”, “Гра у сніжки”, “Гість”, “Дід Мороз і Весна”, “Найкращі вісті”, “Як багато знаю я”, “Всім по сім”, “Кошеня”, “Помагай”.

Наталя Забіла (1903 – 1985). *Вірші*: “Ладки, ладоньки, ладусі”, “Ой чука, чуки”, “Курочка”, “Кульбаба”, “Пісенька”, “Метелик”, “Ми із братиком”, “Про дівчинку, яка нічого не їла”, “Про дівчинку Маринку та руду кішку”, “Марина Дмитрівна”, “Сорока-білобока”, “Равлик”, “На зеленому моріжку”, “Два”, “Жовтень”, “Зима”, “Наша ялинка”, “Скільки нас?”, “Мамине свято”, “У космосі”, “Барвінок”, “Гусінь”. *Казки*: “Про півника і курочку”, “Бджолина перемога”. *Оповідання*: “І в Ясочки є грядка”, “Ластівки”, “Олівець-малювець”, “Ясоччин садок”, “Ведмедикова хата”, “Древній Київ”.

Лариса Письменна (1914 – 1992). *Казки*: “Чарівна книжка”, “Як у Чубасика сміх украли”, “Голубий Олень”, “Як Вовк був Невовком”, “Чап-Чалап” та ін.

Іван Нехода (1910 – 1963). *Вірші*: “Півник”, “Сонечко-жучок”, “Ялинонька”.

Лідія Компанієць (1914 – 2004). *Вірші*: “Напечу оладки”, “Є сестричка в мене”, “Працьовита в нас сім’я”, “Татова порада”.

Марія Познанська (1917 – 1995). *Вірші*: “Ой котику-коточку”, “Коза”, “Корівка”, “Моя ляля”, “Здрастуй, сонечко!”, “Сніг іде”, “Новачок Тарас”, “Коли киця любить, коли сердиться”, “Півень”, “Зайчики”, “Здрастуй, хлопчику маленький!”, “Правда ж, мамо, я великий?”, “Вітер”, “Горобина”, “Лютий”, “Конвалія”, “Моїй мамі”, “Журавлі летять”, “Ромашка”, “Про золоті руки”.

Василь Сухомлинський (1918 – 1970). *Казки*: “Для чого півневі гребінець”, “Їжачок і світлячок”, “Два метелики”, “Найгарніша мама”, “Велике і мале”, “Жаба, що співала по журавлиному”, “Як починається осінь”, “Як зайчик грівся взимку проти місяця”, “Зайчик і горобина”, “Шпак прилетів”, “Сьома дочка”, “Фіалка і бджілка”, “Зайчик і місяць”, “Пелюстка і квітка”. *Оповідання*: “Ледача подушка”, “Петрик, собака і кошеня”, “Конвалія в саду”, “Хто свічки засвітив?”, “Я вирощу внучку, дідусю”, “А хто ж вам казку розповідає, бабусю?”, “Втрачений день”, “Кмітливий скляр”, “Хлопчик і сніжинка”, “Щоб метелик не поколовся”, “Через потік”, “Лялька під дощем”, “Як котові стало соромно”, “Як синичка будить мене”, “Дуб під вікном”, “Камінь”, “Як Сергійко навчився жаліти”, “Сиві волосинки”, “Як Микола став хоробрим”.

Микола Стеценко (1918 – 1999). *Оповідання* “Апельсинка”.

Леонід Полтава (Леонід Едвардович Єнсен-Пархомович) (1921 – 1990). *Вірші*: “З лісу зайчики ішли”, “Гномики-музики”, “Самі складімо пісеньку”, “Біля портрета”, “Паротяг”, “Наш песик”, “Зайчик у зимі”, “Ящірка”, “Щиглик”, “Хто як говорить”, “Чи не треба їй до

школи?», «Малий інженер», «Великодні писанки», «Лісова книга», «Риби», «Диво-апарат». *Оповідання* «Де живуть наші птахи?».

Галина Демченко (1922 – 1986). *Вірші:* «Білочка», «Водичка», «Калач», «Таня», «Моя матуся», «По сніжку», «Синичка».

Дмитро Куровський (1922 – 1988). *Вірші:* «Зозуленька», «Спіла груша», «Грім», «Хмаронька», «Сонечко», «Перед тим як спать лягаю», «Ранок».

Павло Глазовий (1922 – 2004). *Вірші:* «Хліб», «Солодка хата», «Як цей майстер зветься?», «Хто в літак бажає сісти, нехай сам навчиться їсти».

Олег Буцень (1923 – 1966). *Оповідання:* «Маленькі помічниці», «На вулиці», «Новий м'яч».

Грицько Бойко (1923 – 1978). *Вірші:* «Хлюп, хлюп, водиченько», «Маля-немовля», «Бублики», «Морозець, морозець...», «Дощик, дощик», «Ясне сонечко не гріє», «Перші крапельки весни», «Сонечко», «Ти не бійся, Милочко», «Перу, перу платтячко», «Люда милитись не хоче», «Я вже велика дівчинка», «Майбутній адмірал», «Вишенька», «Сіяв півничок горох», «Качечка», «Ведмедики», «Зайчик», «Кізоньки-брикалочки», «Білочка», «Козуля», «Гуси-гусенята», «Побігайчик», «У слона болить нога», «Коник», «А ми шпаківні будували», «Дятел», «Соловейко», «Посадила я берізку», «На санчатах», «Зимова пісенька», «Для мами», «Де п'ятий», «Здоровим будь!», «Де носовичок?», «Розкажи про себе», «Кажани», «Шуліка», «Коло моря», «День такий знаменний», «Зелена аптека», «Отакий у мене ніс», «Вереда».

Володимир Косовський (1923 – 2000). *Вірші:* «Співай, співай, півнику», «Лікарі – дитячі друзі», «Дідова сопілка», «Лелеки», «Будьте знайомі», «Цього не можна не знати», «Природа й людина – поняття єдине».

Володимир Ладижець (1924 – 1991). *Вірші:* «Вчора ще дзвеніли коси», «Місяць в хмарах заблудився», «Швець», «Був би хлопчик я хороший», «Ой расту я», «Спи, сестричко», «Хитрий зуб».

Андрій М'ястківський (1924 – 2003). *Вірші:* «Полягали ладки», «Киця прокидається», «Котики-воркотики», «Зайчик місяця надгриз», «Мама моя мила», «Із ляльками», «Пише татко доні». *Казка* «Казочка про яблуню». *Оповідання:* «Кому світить сонечко», «Наш рід», «Метелик та пушинка», «Мудра голка».

Григорій Храпач (1924 – 2013). *Збірки оповідань* «Ластів'ята», «Так пахне хліб». *Збірки загадок* «Сто загадок», «Хто відгадає?», «Загадую загадки дітям». «Абетка».

Ліна Біленька (Студецька Енжеліна Тимофіївна) (нар. 1925). *Вірші:* «Слива», «Мандарин», «Бережімо Україну!», «Український прапор».

Марія Хоросницька (Марія Василівна Сваричевська) (нар. 1925). *Вірші:* «Дві матусі», «Матусин заповіт», «Щедрий вечір», «Кутя», «Великодня гра», «Осінь», «Рушник». *Збірка* «Матусина радість».

Віра Вовк (Селянська) (нар. 1926). *Оповідання:* «Лінива Оленка», «Червоний кавун».

Володимир Чубенко (1927 – 2006). *Вірші:* «Веселий змій», «Як ми розмовляли з луною», «Ваник-мінйалик», «Космічний огірок», «Хоробрий Тиміш», «Моторний коник», «Перший сніг» (збірка «Моторний коник»).

Дмитро Павличко (нар. 1929). *Вірші:* «Калачі», «Осінь», «Смерічка», «Нічний гість», «Звернення», «Мрія».

Ліна Костенко (нар. 1930). *Вірші:* «Перший пароплав», «Бабуся-ягуся», «Місяць у човні», «Чародійне слово», «Соловейко застудився», «Сунічки», «Здивовані квіти», «Ліс на світланку», «Осінні хмари сірі, як слони», «Мурашки думають про зиму», «Баба Віхола», «Праля», «Синички на снігу», «Вербові сережки», «Сонце сипле квітки», «Березовий листочок», «Вже брами літа замикає осінь», «Усе моє, що зветься Україна», «Білочка восени».

Всеволод Нестайко (1930 – 2014). *Повість-казка* «Пригоди журавлика».

Іван Шпиталь (нар. 1931). *Казки:* «Маленька господарка лісу», «Рік Бобра», «Зустрінемося на Білому Озері», «Мудрий заєць», «Тася та селезень».

Петро Ребро (нар. 1932). *Вірші:* “Соняхи”, “Журився їжачок”, “Важке слово”, “Юля і зозуля”, “Суперечки”, “Оксанчин дитсадок”, “Я малюю зайчика”, “Чому заєць косоокий?”, “Я не поросятко”, “Андрійків рак”, “Рости, моркво!”, “Як перчина Сашка провчила”.

Володимир Лучук (1934 – 1992). *Вірші:* “Чорний жук”, “Принесемо криницю”, “У квітник побіля хати”, “Цвіркунець”, “Гарбуз”, “Мокру моркву заєць ніс”, “Бочка меду”, “Жмурки”, “Сіла хмара на коня”, “Тільки мама”, “Посаджу я квіти”, “Як горобчик у вирій літав”.

Василь Симоненко (1935 – 1963). *Вірші:* “Грудочка землі”, “Снігу, снігу сиплеться довкола”, “Засівна”.

Тамара Коломієць (нар. 1935). *Вірші:* “Спіть до ранку”, “Дятел”, “Йоржик”, “Котику-воркотику”, “Праля”, “Їжаки”, “Хиталочка-гойдалочка”, “Спілий перець”, “Їжаки”, “Веснянка”, “Квітень”, “Червень”, “Жовтень”, “Кликали дощик”, “Чобітки”, “З Новим роком!”, “Найкращий дарунок”, “Снігова казка”, “Дні тижня”, “Гончарний круг”, “Клей”, “Цифрова родина” (казкова лічилка). *Оповідання* “Хліб”.

Вадим Крищенко (нар. 1935). *Вірші:* “Зайченятко”, “Ясен”, “Вишиванка”.

Дмитро Чередниченко (нар. 1935). *Вірші:* “Хитрий Няв”, “Білі лисиці”, “Гусячі лапки”, “Ягоди на снігу”, “Зайчик-стрибайчик”, “Корабель”, “Зіпсований телефон”, “Зимовий урок”, “Новий рік”, “Писанка”. *Оповідання* “І сонечко, і дощик”.

Степан Жупанин (1936 – 2005). *Вірші:* “Помідорчик”, “Колосочки”, “Сонячні зайчики”, “Журавлик”, “Перукар”, “Мамині руки”, “Оленчина вишивка”, “Будівельники”, “Чабанець”, “Край стежини у полі”, “Щедрівочка”.

Микола Вінграновський (1936 – 2004). *Вірші:* “Прилетіли гуси...”, “Теплий дощик-срібнопад”, “Ластівко біля вікна...”, “Іде кіт через лід”, “Сама собою річка ця тече”, “Грім”. *Казка* “Гусенятко”. *Оповідання* “Волохань”.

Микола Сингаївський (1936 – 2013). *Вірші:* “Як ходила гуска жати”, “Ведмідь малює”, “Сливка”, “Вересень”, “Гречана каша”, “Садівник”, “Мати-Україна”, “Спитала птаха в сонця...”, “Квіти пам’яті”, “Марічка і звичка”, “Не хочу”, “Садівник”, “Вся моя родина”, “Малюнки весни”.

Євген Гуцало (1937 – 1995). *Вірші:* “Сорока-ворона”, “Засміявся наш собака”, “По дорозі лізе рак”, “Миша”, “Горщик”, “Перепелиця”, “Зозуля”, “Ранок”, “Новорічний подарунок”. *Оповідання:* “Якого кольору слова”, “Одуд”, “Зайці”.

Варвара Гринько (нар. 1937). *Вірші:* “Рідне слово”, “До свята”, “Хліб”, “Вовк”, “Жаба”, “Агрус”, “Дорога”, “Каток”, “Вишиваю вишиваночку”, “Прощання з лялькою”, “Буква ‘Р’”.

Олесь Лупій (нар. 1938). *Вірші:* “Зайчикова грядка”, “Абетка історична”, “Під рідним прапором”, “Конституція України”, “Рідна мова”, “Своє любіть”.

Анатолій Камінчук (нар. 1939). *Вірші:* “Світлячок”, “Котики”, “Котики вербові”, “В гостях у білочки”, “Останній листочок”, “Ведмежі сни”, “Кіт Василь”, “Коник гривною трясє”, “Гойдашечки”, “Півникове горе”, “Вишенька”, “Жолудець”, “Дружна сімейка”, “Малюнок”, “Трамвайчик”, “Метро”, “Автомобілі”, “Сміхота”, “Береза розвивається”, “Вусанчик-колосок”, “Криниця”, “Ніч”, “Русак і біляк”, “Білий слон”, “Іній”, “Дід-лісник”, “Годівнички”, “Новорічне свято”, “Рідне”, “Наша столиця”, “Батьківщина”, “Рідне слово”, “Весела задачка”.

Олег Орач (Олег Юхимович Комар) (нар. 1940). *Вірші:* “Будьмо друзі”, “Гусак”, “Соняшник”, “Курка знайшла ягідку”, “Кіт і кріт”, “Кіт і вершки”, “Горобці”, “Пташко-літашко, куди ти летиш?”, “Пиріг”, “Бабуся нездужає”.

Василь Чухліб (нар. 1941). *Оповідання:* “Як сонце сходить”, “Брилик”, “Голубий дощик”, “Чи далеко до осені”, “Велика сила”, “Обруч”.

Ганна Чубач (нар. 1941). *Вірші:* “Два метелики летіли”, “У лісочку на пеньочку”, “Зайчик”, “Каченята”, “Чап, чап, чапу-дрила...”, “Слимачок”, “Сонях”, “Сіло сонце за сосну”, “Жива абетка”.

Оксана Сенатович (1941 – 1997). *Вірші:* “Чапля і крапля”, “Сніговик-питайлик”, “Що буде?”, “Дорога”, “Рахунки”, “Вчиться вересень читати”, “А щоб знав ти”, “Козак Максимко”.

Ігор Січовик (нар. 1945). *Вірші:* “Виховані діти”, “Хвалько”, “Є у мене вірний друг”, “Іграшки”, “Страшний вовк”, “Півникова пригода”, “Черепаха”, “Вуж”, “Огірок”, “Цибуля”, “Реп’яшок”, “Листопад”, “Загадкова підкова”, “Земля”, “Дніпро”, “Дні тижня” (загадки), “Колискова від журавлика”, “Приблуда”, “Павук”, “Грамотій”, “Редиска”, “Незвичайна машина”, “Новорічне привітання”. *Оповідання* “Хліб чи халва?”.

Сергій Цушко (нар. 1945). *Вірші:* “Комп’ютеринята”, “Відшукай слова”, “Малював би цілі дні”.

Анатолій Костецький (1948 – 2005). *Вірші:* “Мишеня лягає спати”, “Сонечкова мама”, “По гриби”, “Пісочниця”, “Вершник”, “Весна”, “Лілія”, “Моє бажання”, “Наша пісня”, “Найкраща іграшка”, “Утрюх”, “Секрет”, “Грудень”, “Добрий сніговик”, “Головна професія”.

Віра Паронова (нар. 1948). *Вірші:* “Очі”, “Ніс”, “Вуха”, “Ноги”, “Щоки”, “Домашній одяг”, “Усе для вмивання”, “Ранкова зарядка”, “Голова”, “Губи”, “Зуби”, “Шия”, “Тулуб”, “Лікоть”, “Чоло”, “Рот”, “Язик”, “Плечі”, “Рука”, “Поведінка у тролейбусі”, “Небезпечна гра”, “Я зачісуюсь сама”, “Душ чи дощ?”, “Я смілива”, “Як я вмиваюсь”. *Збірки:* “Про що говорять птахи?”, “Моє тіло”, “Квіти” (загадки), “Транспорт” (загадки).

Богдан Чепурко (нар. 1949). *Вірші:* “Ковалі”, “Зайчики-півпальчики”, “Пес Савка”, “Дощик”, “Барвінок”.

Грицько Чубай (1949 – 1982). *Вірші:* “Равлик-павлик”, “Чому прилітав горобчик”, “Йшла синичка до кринички”, “Перший сніг”, “Вечір-вечорок”.

Петро Король (1950 – 1994). *Вірші:* “Півник-дудар”, “Котик умивається”, “Лісові дзвіночки”, “Козлик”, “Заячі рукавиці”, “Жабка”, “Чому літо бабині?”, “Павутинки”, “Сніжинки”, “Навесні”, “Небо й нічка”.

Ольга Тимофєєва (нар. 1953). *Вірші:* “Хто це?”, “Де зимує жабка?”, “Вранішня заспівка”, “Сніговичок”, “Дощ і дощеньята”, “Вербові котики”, “Чому?”, “У Карпати”, “Чим пахне літо?”, “Де ночує сонечко?”.

Валентина Каменчук (нар. 1956). *Вірші:* “Капці”, “Вишиванка”, “Хліб од зайчика”, “Хочу підрости”.

Лідія Повх (нар. 1961). *Вірші:* “Ой, не жарти...”, “На ставку”, “Жук”, “Яблунька”, “Жабка”, “Колядники”. *Збірка* “Біла хата на горбку”.

Іван Чернецький (нар. 1935). *Вірші:* “Гарбузенья”, “Теплий сніг”, “Дощик”.

Надія Гуменюк (нар. 1950). *Книги:* “Чапика-Чалапики”, “Веселка для Веселика”, “Буслик хоче до Світязя”, “Шуршик В. та інші: Казки з Яринчиного саду”.

Йосип Струцюк (нар. 1944). *Збірки:* “Бузьків вогонь”, “Гостинець од зайця”, “Їхав заєць до сови на велосипеді”, “Йде у гості Микколай”, “Лісова лічилка”, “Крилата квітка” (казки); “Воронько” (повісті, оповідання, новели та казки для дітей).

Олександр Богачук (1933 – 1994). “Дідусева казка”.

Ніна Горик (нар. 1957). *Збірки:* “Господарочка”, “На ниточці родоводу”.

Петро Мах (нар. 1934). *Збірка* “Ластів’ятко”.

Василь Гей (нар. 1942) *Оповідання:* “Нічна дорога на ярмарок”, “Чорний знак на сосновій корі”, “Ялиновий літоросток”.

Іван Андрусак (нар. 1968). *Вірші:* “Перші кроки”, “Хвостики”, “На зуб”, “Щокасте дитинча”, “Уроки мови”, “Про користь читання”, “Несправжнє село”, “Не кусається”, “Собаче листування”, “У лузі”, “Чакалка”, “Хто хороший”.

Зірка Мензатюк (нар. 1954). *Казка* “Молоданчик”.

Марина Павленко (нар. 1973). “Лілея” (Забудькувата казка), “Домовичок з палітрою”.

Василь Слапчук (нар. 1961). *Книги поезії та прози для дітей:* “Гарний настрої”, “Йшов їжак бережком”, “Зелений ведмедик”, “Миколаєва ніч”, “Окраєць хліба”, “Риба під парасолем”, “Бджолиний Бог і бджоленятко”.

Наталія Гуркіна (нар. 1977). “Катруся і гном”, “Найзаповітніше бажання”, “Святкові пригоди Катрусі і гнома”. Абетки: “Смачні букви”, “Цікавий світ”, “Лісова прогулянка”. Збірка загадок “Нумо, відгадай!”. Вірші: “Грибочок”, “Осінь-господиня”, “Пролісок”, “Колискова для Маші”, “Намалюю фарбами життя”, “Білочка”, “Баба-кульбаба”, “Весняна мелодія”.

Олена Пашук (нар. 1982). Книжка віршів для дітей “Нічка йде до мишки в гості”.

15. ТВОРИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ НАПАМ'ЯТЬ

У кожного, з наведених нижче авторів, виберіть одну-дві поезії та вивчіть напам'ять.

Тарас Шевченко. “Встала весна”, “Зацвіла в долині...”, “Реве та стогне Дніпр широкий...”, “Дивлюся, аж світає...”, “Вечір”, “Село!”, “І серце одпочине...”, “Тече вода з-під явора”, “Садок вишневий коло хати”, “І досі сниться”, “Ой діброво, темний гаю”.

Олена Пчілка. “Дитяча пісенька”, “Снігова баба”, “До діточок”, “Котик-мурчик”, “Маленька українка”, “Тямуций котик”, “Весна-красна”, “Сестричка й братик”.

Іван Франко. “Киця”, “Коваль”, “Надійшла весна”, “Гримить”, “Полудень”.

Леся Українка. “На зеленому горбочку”, “Як дитиною, бувало...”, “Мамо, іде вже зима”, “Вишеньки”, “Літо краснее минуло”, “Тиша морська”.

Олександр Олесь. “Каченята”, “Зима”, “Ялинка”, “Все навколо зеленіє”, “Зайчик і жабка”, “Дощик”, “Дві хмароньки”, “Хвалилася дівчина”, “У нашого хлоп'ятонька”, “Рідна мова”, “Метелики”, “Веснянка”, “Гусятник”.

Павло Тичина. “Добрідень тобі, Україно моя!”, “Підем, станем під тополі”, “Йде весна”, “А я у гай ходила”, “Осінь така мила”, “Хор лісових дзвіночків”, “Гаї шумлять”.

Максим Рильський. “На воротах сірий кіт”, “Білі мухи”, “Пісня про Київ”, “Новорічна ялинка”, “Розмова з другом”.

Володимир Сосюра. “Місяченько”, “Орися котика взяла”, “Любіть Україну”, “Рідна мова”, “Білі коні зими”.

Катерина Перелісна. “По сунички”, “Зимонька”, “Не забудь!”, “Чапля”, “Яблучка”, “Сестрички”, “Грушка”, “Швачка”, “Шипшина”, “Ой ти сонечко”, “Ящірка”, “Сорока”, “Хто я?”, “Золота осінь”, “Останні танці”, “Писанка”.

Андрій Малишко. “Спи, засни, моя дитино”, “Кіт-воркіт”, “Кізка”, “Блискавка”.

Валентин Бичко. “Онуки”, “Я хоч невеличка”, “Бджілка”, “Півники”, “Подарунок мамі”.

Платон Воронько. “Кошеня”, “Помагай”, “Гість”, “Дід Мороз і Весна”, “Гра у сніжки”, “Чому чапля стоїть на одній нозі”, “Кіт у чоботях”, “Друзяки”, “Хвіст”, “Є у мене киця Мурка”, “Облітав журавель”, “Оленка маленька”, “В лісі є зелена хата”.

Наталія Забіла. “Ладки, ладоньки, ладусі”, “Ой чук-чуки”, “Курочки”, “Пісенька”, “Метелик”, “Про дівчинку, яка нічого не їла”, “Про дівчинку Маринку та руду кішку”, “Марина Дмитрівна”, “Сорока-білобока”, “Равлик”, “На зеленому моріжку”, “Два”, “Жовтень”, “Зима”, “Наша ялинка”, “Мамине свято”, “Барвінок”, “Гусінь”.

Марія Познанська. “Коза”, “Корівка”, “Моя ляля”, “Здрастуй, сонечко!”, “Сніг іде”, “Новачок Тарас”, “Коли киця любить, коли сердиться”, “Півень”, “Зайчики”, “Здрастуй, хлопчику маленький!”, “Правда ж, мамо, я великий?”, “Вітер”, “Горобина”, “Лютий”, “Конвалія”, “Моїй мамі”, “Журавлі летять”, “Ромашка”, “Про золоті руки”.

Леонід Полтава. “З лісу зайчики ішли”, “Гномики-музики”, “Самі складімо пісеньку”, “Біля портрета”, “Паротяг”, “Наш песик”, “Зайчик у зимі”, “Ящірка”, “Щиглик”, “Хто як говорить”, “Чи не треба їй до школи?”, “Малий інженер”, “Великодні писанки”, “Лісова книга”, “Риби”, “Диво-апарат”.

Грицько Бойко. “Ясне сонечко не гріє”, “Перші крапельки весни”, “Ти не бійся, Милочко”, “Люда милитись не хоче”, “Я вже велика дівчинка”, “Майбутній адмірал”, “Качечка”, “Ведмедики”, “Зайчик”, “Білочка”, “Побігачик”, “Коник”, “А ми шпаківні”.

будували”, “Дятел”, “Соловейко”, “Посадила я берізку”, “Для мами”, “Де п’ятий”, “Здоровим будь!”, “Де носовичок?”, “Розкажи про себе”, “Кажани”, “Шуліка”, “Коло моря”, “День такий знаменний”, “Зелена аптека”, “Отакий у мене ніс”, “Вереда”.

Дмитро Павличко. “Калачі”, “Осінь”, “Смерічка”, “Нічний гість”, “Звернення”, “Мрія”.

Ліна Костенко. “Перший пароплав”, “Бабуся-ягуся”, “Місяць у човні”, “Чародійне слово”, “Соловейко застудився”, “Сунички”, “Здивовані квіти”, “Ліс на світанку”, “Осінні хмари сірі, як слони”, “Мурашки думають про зиму”, “Баба Віхола”, “Праля”, “Синички на снігу”, “Вербові сережки”, “Сонце сипле квітки”, “Березовий листочок”, “Вже брами літа замикає осінь”, “Усе моє, що зветься Україна”, “Білочка восени”.

Микола Сингаївський. “Як ходила гуска жати”, “Ведмідь малює”, “Сливка”, “Вересень”, “Гречана каша”, “Садівник”, “Мати-Україна”, “Спитала птаха в сонця...”, “Квіти пам’яті”, “Марічка і звичка”, “Не хочу”, “Садівник”.

Ганна Чубач. “Два метелики летіли”, “У лісочку на пеньочку”, “Каченята”, “Чап, чап, чапу-дрила...”, “Слимачок”, “Сонях”, “Сіло сонце за сосну”, “Жива абетка”.